

بانک سوال رایگان

+ پاسخ
تشریحی

یاوران دانش

راه های ارتباطی با ما:

www.Dyavari.com

۰۲۱ ۹۱۶ ۹۲۱ ۴۰

۱- با توجه به ابیات زیر از شعر «دماوندیه» به سوالات پاسخ دهید.

«شو منفجر ای دل زمانه / و آن آتش خود نهفته میسند

خامش منشین سخن همی گوی / افسرده مباش خوش همی خند

پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند

گر آتش دل نهفته داری / سوزد جانت به جانت سوگند»

الف) چه آرایه‌ای بین ابیات اول و آخر مشترک است؟ (ب) درون مایه و مضمون شعر بالا را بنویسید.

۲- با توجه به متن زیر که برگرفته از کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» است. به سوالات مطرح شده پاسخ دهید.

«مشاهده می‌کنیم که در مجاری سنه ۱۲۶۵ بسیاری از امور را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و باعث و مسبب آن را

جز مرحوم میرزا تقی‌خان امیرنظام، احدی را سراغ نداریم؛ چه آن بزرگ‌مرد که به قابلیت خود از پستی به بلندی

رسید... دوست و دشمن او را از نوادر دهر شمردند و کارهای امیرنظام از ترتیب و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و

مالیه که خرج، دو کرور اضافه بر دخل بود، همه در یک دو سال صورت گرفت.»

الف) این نوشته نشان‌دهنده کدام دوره تاریخی است؟

ب) دو ویژگی ادبی متن را بنویسید.

ج) نویسنده متن بالا کیست؟

۳- در بیت زیر واژه‌ای بیابید که مصوت بلند «ی» در آن همواره کوتاه تلفظ می‌شود.

«من نمی‌گویم زیان کن یا به فکر سود باش / ای ز فرصت بی‌خبر، در هر چه هستی، زود باش»

۴- تقطیع عبارات زیر با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟

الف) گردآفرید: - - - U - U -
ب) سوی من: U U -

۵- کدام یک از آرایه‌های «تشبیه - تضاد - تناسب - متناقض‌نما» در بیت زیر به کار نرفته است؟

«این که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را / روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع»

۶- در بیت زیر نشرها را مشخص کنید و نوع لف و نشر را بنویسید.

«گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط / گریه مینا نگر، خندیدن ساغر بین»

نشر ۱	نشر ۲	نوع لف و نشر

«بانک سوال یاوران دانش»

۷- آرایه «متناقض‌نما» را در بیت زیر مشخص کنید و دلیل خود را بنویسید.

«عجب مدار که در عین درد، خاموشم / که درد یار پری‌چهره، عین درمان است»

۸- در بیت زیر کدامیک از درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری مشاهده می‌شود؟

«چون نگریم ز درد و چون نالم؟ / دزد را چو محرم به خانه کردم»

(۱) توجه به مردم (۲) تعلیم و تربیت جدید (۳) وطن (۴) آزادی

۹- عبارات زیر نشان‌دهنده کدامیک از سطوح زبانی، فکری و ادبی نثر ادبیات بیداری است؟

الف) طنز سیاسی - اجتماعی، از شاخه‌های نثر عصر بیداری است.

ب) قید و بند نثر فنی و مصنوع در آفرینش آثار گذاشته می‌شود.

۱۰- متن زیر را از دیدگاه «زبانی» و «ادبی» بررسی کنید. (ذکر دو مورد برای هر سطح، بسنده است.)

«اکنون مدّت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی، طایر مکاتبات

را پر بسته و کلبه مراودات را در بسته» «قائم مقام فراهانی»

۱۱- آرایه ادبی «تضاد» بین کدام واژه‌های بیت زیر، برقرار است؟

«خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحن است»

۱۲- در بیت «با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»: الف)

بخش‌های پدیدآورنده لف و نشر را بنویسید. (ذکر چهار مورد مدّ نظر است.)

ب) نوع لف و نشر را بنویسید.

۱۳- در بیت «نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری؟ / کزان جانب که او باشد، صبا عنبرفشان آید»: الف)

وزن بیت را بنویسید.

ب) شاعر در سه رکن از اختیارات شاعری بهره برده است؛ پایه‌های آوایی هریک از این ارکان را جداگانه مشخص کنید.

۱۴- تقطیع ترکیب «دل پاک» به صورت « - - - - - » با کدام اختیار زبانی مطابقت دارد؟

۱۵- از میان واژگان بیت زیر دو واژه را - که از شاخص‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری‌اند - مشخص کنید.

«بی‌تربیت آزادی و قانون نتوان داشت / سعفص نتوان خواند، نخوانده کلمن را»

۱۶- در بیت زیر به چه دلیل، آرایه ادبی «متناقض‌نما» دیده می‌شود؟

«ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوری / از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی»

۱۷- در بیت زیر «لف و نشرها» را بیابید و آنها را در جدول مقابل بنویسید.

«دل و کشورت جمع و معمور باد / ز ملکوت پراکندگی دور باد»

لف‌ها	نشرها
-۱	-۱
-۲	-۲

۱۸- شاعر در مصرع اول بیت زیر، کدام «واو» را «مصوّت بلند» به حساب نیاورده است؟
«من و تو غافلیم و ماه و خورشید / بر این گردون گردان نیست غافل»

۱۹- با توجه به بیت «سوی لشکر آفریدون شدند / ز نزدیک ضحاک بیرون شدند» به سؤالات پاسخ دهید:
الف) به چه دلیل واژه «سو» به شکل «س» تلفظ می‌شود؟
ب) در پایه‌های آوایی اول و دوم مصرع نخست، چه نوع «اختیار شاعری زبانی یکسانی» به کار رفته است؟

۲۰- چرا در خوانش مصرع «سعدی نظر از رویت کوتاه نکند هرگز» همزه آغاز هجا حذف می‌شود؟

«بانک سوال یاوران دانش»

۲۱- کدام گزینه بیانگر «سطح ادبی» شعر در قرن‌های دوازدهم و سیزدهم است؟
الف) گرایش به قالب‌های کم‌کاربرد یا نوین به تدریج زمینه را برای ظهور شعر نو فراهم کرد.
ب) شعر به عنوان زبان بُرنده نهضت در اختیار روزنامه‌ها قرار گرفت.

۲۲- کدام گزینه یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه به شمار می‌آید؟

- ۱) گسترش یافتن نوگرایی و تجدّدخواهی
- ۲) تنقّر از خرافات در نثر داستانی
- ۳) توجه به حقوق مدنی زنان
- ۴) حضور راوی سوم شخص و سخن گفتن او با خواننده در بعضی از صحنه‌ها

۲۳- کدام گزینه دربردارنده «سطح فکری» شعر در دوره بیداری نیست؟

- الف) نگرش شاعران و نویسندگان نسبت به جهان بیرون، از کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی به جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی تغییر کرد.
ب) مفهوم آزادی در سخن شاعران و نویسندگان، بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه‌خواهان گردید.

۲۴- همه گزینه‌ها، به جز گزینه ..... از «آثار پژوهشی» محمدتقی بهار است؟

- ۱) تاریخ تطوّر نظم فارسی
- ۲) سبک‌شناسی
- ۳) تاریخ بیداری ایرانیان
- ۴) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایرانیان

۲۵- با توجه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«در فکر آن گودالم / که خون تو را مکیده است / هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حضيض هم می‌توان عزیز بود» (موسوی گرمارودی)

الف) آرایه پارادوکس را نشان دهید.

ب) این سروده به کدام واقعه در تاریخ اسلام اشاره دارد؟

ج) شاعر این سروده، در کدام یک از سه شاخه ادبیات معاصر در عصر انقلاب اسلامی قرار می‌گیرد؟

۲۶- با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب / وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم»

الف) لف‌های مصراع دوم را بنویسید.

ب) نوع لف و نشر در مصراع اول، مرتب است یا مشوش؟

ج) اولین و سومین جفت‌واژه‌های متضاد را بیابید و بنویسید.

۲۷- در کدام بخش‌های سروده زیر آرایه «پارادوکس» دیده می‌شود؟

«ما / در عصر احتمال به سر می‌بریم / در عصر شک و شاید / در عصر پیش‌بینی وضع هوا / از هر طرف که باد بیاید /

در عصر قاطعیت تردید / عصر جدید / عصری که هیچ اصلی / جز اصل احتمال، یقینی نیست»

۲۸- مصوّت بلند «ی» در کدام مصراع به کوتاه تبدیل نمی‌شود؟

۱) یا رب قبول کن به بزرگی و فصل خویش

۲) ای گنبد گیتی ای دماوند

۳) پیش از تو آب معنی دریا شدن نداشت

۴) آن نور روی موسیٰ عمرانم آرزوست

«بانک سوال یاوران دانش»

۲۹- با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را / از نازکی آزار رساند بدنش را»

الف) مصراع اول بیت را تقطیع هجایی کنید.

ب) ارکان معادل بیت را به گونه‌ای بنویسید که «همسان» باشد.

ج) در هریک از مصراع‌ها، یک اختیار شاعری زبانی مشخص کنید.

۳۰- تقطیع هجایی نمونه‌های زیر، با کدام اختیار شاعری مطابقت دارد؟

الف) گیسوی او (- UU -)   ب) سرافرازی (U - - -)

۳۱- مفهوم کدام بیت با مفهوم «آزادی» در دوره بیداری، متفاوت است؟

الف) در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است / ناخدای استبداد با خدای آزادی

ب) اسیری هیچ آزادی نجوید / چو دل در بند گیسوی تو دارد

۳۲- کدام بیت مصداق توضیح زیر است؟

«گروهی از شاعران دوره بیداری با آگاهی از سنت‌های ادبی، به زبان پرصلابت گذشته وفادار ماندند.»

الف) برکش ز سر این سپیدمعجر / بنشین به یکی کبوداورند

ب) چون نگریم ز درد و چون ننالم / دزد را چو محرم به خانه کردم؟